

5. Målsætninger for statistik og formidling

5.1 Statistikudvikling

<i>Samfundsudviklingen</i>	Samfundsudviklingen medfører løbende nye udfordringer for de nationale statistikinstitutioner. Nogle af de vigtigste tendenser er den øgede globale økonomiske integration, udviklingen af informationsteknologien, serviceerhvervenes voksende betydning og den europæiske integrationsproces.
<i>Informations-samfundet</i>	Informationsteknologien får stadig større betydning for samfundsudviklingen. Denne udvikling er sammenfattet i begrebet informationssamfundet. Informationssamfundet gør afstandene i verden meget små. Via de elektroniske medier kan man kommunikere med og følge med i, hvad der foregår i det meste af verden. Informationssamfundet er et samfund med uhyre mængder information og data, men derfor også et samfund, som kan være uoverskueligt. Med udviklingen af informationssamfundet kan statistik få en endnu større betydning end i dag. Statistik er informationer. Danmarks Statistiks hovedprodukt er informationer. Informationer, herunder statistik, er en central del af grundlaget for politiske, økonomiske og andre beslutninger.
<i>Principper for sammenhængende statistik</i>	Statistikens rolle er at belyse samfundsudviklingen. For at statistikken kan få størst mulig betydning, skal statistikinformationerne være så sammenhængende som muligt. Danmarks Statistik har derfor følgende principper for udarbejdelsen af sammenhængende statistik: • Statistikken skal være <i>sammenhængende over tid</i>. Når der foretages statistikomlægninger og revisioner, skal der i så stor udstrækning som muligt etableres tidsserier, som korrigerer for bruddet i statistikkerne. • Statistikken skal være <i>begrebsmæssigt sammenhængende</i>. De forskellige statistikker, som hver belyser en del af virkeligheden, skal kunne kobles til et sammenhængende billede af samfundsudviklingen. Et givet begreb skal være defineret ens, når det anvendes inden for forskellige statistikområder. • Statistikken skal <i>præsenteres sammenhængende</i>. • Statistikken skal være <i>internationalt sammenhængende</i>. Disse fire principper skal realiseres via de strategiske målsætninger for statistikudvikling, formidling og internationalt samarbejde.
<i>Målsætninger for forskning og analyser</i>	Det er vigtigt, at statistikproduktionen udvikles på et videnskabeligt grundlag. Det er også vigtigt, at forskningsmiljøerne anvender Danmarks Statistiks mange registre og databaser til forskning og analyser. For at sikre dette samarbejder Danmarks Statistik med forskere ved universiteterne samt i relevante internationale faglige netværk. Danmarks Statistik deltager også i uddannelsen af ph.d. studerende i samarbejde med universiteterne. Målsætningerne på dette område er:

21. I Danmarks Statistik etableres *forskningsprojekter og analyser*, fx vedrørende økonomiske modeller, grønt nationalregnskab, befolkningsudviklingen, informationssamfundet, langtrækkende historiske tidsserier og statistiske metoder. Det medfører et øget antal temapublikationer og analyserende artikler i forbindelse med den løbende publicering.

22. Danmarks Statistiks registre og databaser skal i stigende grad anvendes af *forsknings- og analysemiljøerne*. Udover de forskningsmæssige formål kan det bidrage til udvikling af statistikproduktionen og Danmarks Statistiks andre produkter.

*Målsætninger for
europæisk statistik om
konjunktur- og
strukturudviklingen*

EU-samarbejdet om Den Økonomiske og Monetære Union stiller betydelige krav til sammenlignelige statistikker i EU-landene. Det samme gør stats- og regeringschefernes beslutning i 2000 om at gøre EU "til den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en bæredygtig økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed". For at leve op til disse krav er der fastsat følgende målsætninger:

23. I overensstemmelse med den politisk godkendte *handlingsplan* på statistikområdet vedrørende ØMU'en ("Action Plan" fra september 2000) udvikles et stort antal statistikker, som danner grundlag for løbende overvågning af den økonomiske udvikling. Opfyldelse af handlingsplanen forudsætter *udbygning* og *fremskyndelse* af en række konjunkturstatistiske indikatorer om: Beskæftigelses- og lønomkostningsstatistik, konjunkturstatistik vedr. industri, byggeri og detailhandel, kvartalsvise nationalregnskaber, udenrigshandelsstatistik, betalingsbalancestatistik, kvartalsregnskaber for offentlige finanser samt formidling af økonomiske konjunkturindikatorer.
24. I henhold til de politiske beslutninger (Lissabon marts 2000, Nice december 2000) udvikles et statistiksystem til at måle strukturudviklingen i EU-landene, de såkaldte *strukturindikatorer*. Der er tale om et stort antal indikatorer inden for fem hovedområder: generelle økonomiske forhold, beskæftigelse, innovation og forskning, økonomiske reformer og social samhørighed.

*Målsætninger for
personstatistik*

Inden for personstatistikken er der fastsat følgende målsætninger for udviklingen:

25. Der fastlægges en politik for statistiske *integrationsregistre*, også kaldet databaser. Integrationsregistrene samler data fra forskellige statistikregistre og er derfor en overbygning på disse. Integrationsregistrene medfører et højt databeredskabsniveau, en effektiv arbejdsgang og dermed mulighed for billigere analyser og forskning. Udviklingen af integrationsregistre, grænserne mellem registrene, indholdet i registrene, registrenes navne og tekniske opbygning skal fastlægges i politikken.
26. Integrationen af *arbejdsmarkedsstatistikkerne* forsætter. Arbejdstidsregnskabet og arbejdsmarkedsregnskabet videreudvikles og kommer i løbende produktion. De to arbejdsmarkedsstatistiske regnskaber kobles til nationalregnskabet som satellitregnskaber. Herved kan sammenhænge mellem den økonomiske udvikling og arbejdsmarkedsudviklingen analyseres endnu bedre.

*Målsætninger for
erhvervsstatistik*

Inden for erhvervsstatistikken er der fastsat følgende målsætninger for udviklingen:

27. Erhvervsstatistikken skal i højere grad *koordineres og integreres*. Det gælder såvel struktur- som konjunkturstatistikkerne. Det erhvervsstatistiske register skal være udgangspunktet for statistikproduktionen. Registret skal videreudvikles med økonomiske enheder og bagatelgrænser.
28. Statistikken om *serviceerhvervene*, ikke mindst IT-området, udbygges for at dække disse voksende erhvervsområder bedre.
29. *Erhvervsdemografien*, dvs. statistik om virksomheders fødsel, død og overlevelse, videreudvikles.

30. Den generelle økonomiske statistik, der har *nationalregnskabet* som den begrebsmæssige ramme, konsolideres og udbygges fortsat, således at det samlede internationale nationalregnskabssystem (SNA93/ENS95) er realiseret ved strategiperiodens udgang. Der lægges vægt på, at Danmarks Statistiks styrkeposition inden for nationalregnskab og input-output tabeller opretholdes, bl.a. i betragtning af den stigende administrative anvendelse af nationalregnskabstallene i EU sammenhæng.
31. *Miljø- og energistatistikken* udvikles i retning mod systematiske og sammenhængende miljø-, energi- og ressourcebalancer. Et sæt af centrale miljøindikatorer og den miljørelaterede landbrugsstatistik udbygges. Miljø- og energistatistikken kobles til nationalregnskabet som satellitregnskaber (grønt nationalregnskab). Herved kan sammenhænge mellem den økonomiske udvikling og udviklingen i miljøet analyseres bedre som bidrag til debatten om bæredygtig udvikling.

Herudover skal modellerne ADAM og DREAM fortsat udvikles således, at disse til enhver tid er på internationalt niveau, hvad angår anvendelsen af økonomisk teori og empirisk metode. Endvidere skal udviklingen i modellerne fortsat afspejle udviklingen af særlige danske økonomiske institutioner.

5.2 Kvalitet

<i>Kvalitet</i>	Kvalitet er dels den enkelte medarbejders ansvar, dels et resultat af arbejdsgange, metoder, teknologi og organisering. Man kan således tale om en indholdsmæssig og en procesmæssig kvalitet. I dette afsnit beskrives den indholdsmæssige kvalitet og nogle af de processer, som bidrager til at sikre kvaliteten.
<i>Kvalitetsbegrebet</i>	Der er en ensartet opfattelse i mange landes statistikinstitutioner af, hvad kvalitet er. I Danmarks Statistik har vi udmøntet denne opfattelse i fem kvalitetsdimensioner. Høj kvalitet indebærer, at statistikken er relevant, pålidelig, aktuel, sammenhængende og tilgængelig.
<i>Varedeklarationer</i>	Danmarks Statistik har udarbejdet varedeklarationer til at dokumentere kvaliteten i de mere end 250 forskellige statistikprodukter, som fremstilles. Via Danmarks Statistiks hjemmeside på Internettet er der fri adgang til varedeklarationerne. Alle varedeklarationer har samme opbygning, og indholdet beskrives i forhold til de fem kvalitetsdimensioner. En forkortet udgave af den enkelte varedeklaration findes i bogen <i>Vejviser i statistikken</i> .
<i>Kvalitetspolitik</i>	For at opnå en høj kvalitet må der satses på løbende forbedringer inden for alle fem kvalitetsdimensioner. Statistikken skal være: <i>A. Relevant.</i> Statistikken skal belyse de væsentligste træk ved samfundet og samfundsudviklingen. Statistikken skal løbende tilpasses samfundets udvikling, så indholdet passer til nutidens og fremtidens brugerbehov såvel nationalt som internationalt. <i>B. Pålidelig.</i> Tallene skal være så rigtige som muligt. Statistikkenes billede af samfundet skal være retvisende. Tal, analyser og kommentarer skal være til at stole på. Der vil altid være en vis usikkerhed knyttet til <i>foreløbige opgørelser</i>, men den må ikke være større end, at statistikken stadig er retvisende. Når tallene er <i>estimerede</i>, bør der ved hovedstørrelserne anføres den statistiske usikkerhed.

At fremstille pålidelig statistik er en omfattende opgave. En meget stor del af arbejdet i enhver national statistikinstitution består i at kontrollere indberetninger fra dataleverandørerne og rette fejl. *Kvalitetskontrol* og *fejlretning* er meget ressourcekrævende arbejdsprocesser.

Danmarks Statistiks interne *kvalitetssikring* værner mod fejl og usikkerhed i statistikkerne. De primært ansvarlige for kvalitetssikringen er kontorcheferne i samarbejde med medarbejderne. Herudover har Danmarks Statistiks Formidlingscenter en rolle i kvalitetssikringen. For de økonomisk vigtigste statistikker er der indført en udvidet kvalitetssikring. Det drejer sig bl.a. om statistik vedrørende betalingsbalancen, udenrigshandelen, nationalregnskabet, de offentlige finanser, arbejdsløsheden og lønninger.

På trods af en omhyggelig kvalitetssikring offentliggøres der undertiden fejlbehæftede tal. Det er Danmarks Statistiks politik, at man i disse situationer *offentliggør rettede tal* så hurtigt som muligt.

C. Aktuel. Statistikken skal udgives hurtigt for at have en høj brugsværdi. Hurtigheden måles på to dimensioner. Den første dimension er *udgivelsestiden*, dvs. tiden mellem referencetidspunktet og offentliggørelsestidspunktet. Udgivelsestiden kan opdeles i *dataleverandørtiden*, hvor Danmarks Statistik endnu ikke har modtaget data, og i den *interne produktionstid*. Den anden dimension er overholdelsen af *de retningsgivende mål*, som Danmarks Statistik har fastsat. Målene indebærer, at årsstatistikker offentliggøres senest inden udløbet af næste år, kvartalsstatistikker senest inden udløbet af næste kvartal og månedsstatistikker senest inden 2 måneder. Lange dataleverandørtider kan dog gøre det vanskeligt (undertiden umuligt) at nå målet. Fakta 5-7 i bilag 4 viser, at statistikkerne er blevet mere aktuelle i de senere år.

Statistikken skal også udkomme *rettidigt*. Den skal offentliggøres som lovet, dvs. på et forud annonceret tidspunkt.

D. Sammenhængende. Statistikken skal have en høj sammenlignelighed. Den skal så vidt muligt være internationalt sammenhængende, sammenhængende over tid, begrebsmæssigt sammenhængende og præsenteres sammenhængende. Se afsnit 5.1.

E. Tilgængelig. Statistikken skal være let tilgængelig for brugerne. Formidlingen skal tilpasses målgruppen. Fordelene ved henholdsvis elektronisk og trykt formidling skal udnyttes optimalt. Se afsnit 5.3.

KVALISTAT Danmarks Statistik satser på løbende forbedringer inden for alle fem kvalitetsdimensioner. Det gøres ved en række forskellige initiativer, som under ét har fået betegnelsen KVALISTAT (kvalitet i statistikken).

Målsætninger KVALISTAT angiver målsætningerne for udvikling af kvaliteten i statistikprodukterne. Målsætningerne er:

32. Der gennemføres en årlig *kvalitetsundersøgelse*, som med udgangspunkt i varedeklarationerne belyser udviklingen i kvaliteten på alle fem kvalitetsdimensioner. Der udgives en årlig *kvalitetsrapport* om undersøgelsens hovedresultater.
33. Statistikudgivelserne og/eller varedeklarationerne udbygges på to områder. For det første med en belysning af forskellene mellem foreløbige og endelige opgørelser på de områder, hvor der udarbejdes *foreløbige opgørelser*. For det andet med en belysning af *svarprocenterne* i statistikprogrammets undersøgelser.
34. Der gennemføres hvert år et antal *kvalitetsprojekter* inden for de vigtigste statistikområder. I kvalitetsprojektet udvælges nogle centrale dimensioner i kvaliteten, og der fremsættes konkrete forslag til forbedringer. Projekterne afsluttes med en redegørelse for de faktisk gennemførte kvalitetsforbedringer.
35. Der gennemføres jævnligt *brugerundersøgelser*, hvor brugerne tilkendegiver deres tilfredshed med statistikprodukterne og med formidlingen heraf. Undersøgelserne omfatter de rådgivende udvalg samt grupper af storbrugere. Undersøgelserne er kvalitative og evalueringsprægede og skal bidrage til en styrket dialog med brugerne.
36. Statistikkerne skal være *veldokumenterede*. Alle primære statistikregistre skal dokumenteres i TIMES 2000 systemet. Det er et grundlæggende princip, at alle data kun skal dokumenteres én gang, og at dokumentationen er en fælles ressource.
37. Den gennemsnitlige *udgivelsestid* for måneds-, kvartals- og årsstatistikker skal stadig nedsættes. Det skal fortrinsvis ske ved, at der hvert år udvælges et antal statistikker, hvor der satses særligt på at nedbringe udgivelsestiderne.
38. Andelen af statistikker, som overholder *de retningsgivende mål* for udgivelsestider, skal stadig øges.
39. Der udvikles et system til at måle, hvor stor en andel af statistikkerne, som *udkommer rettidigt*. Systemet baseres på, at Danmarks Statistik i tilknytning til arbejdsplanen forudannoncerer, hvor mange uger efter referenceperioden måneds- og kvartalsstatistikker forventes at udkomme, og hvor mange måneder efter referenceåret årsstatistikker forventes at udkomme. Herudover etableres et udbygget informationssystem på Internettet, hvor de forventede udgivelsestidspunkter ajourføres løbende.

5.3 Formidling

Brugerorienteret formidling Statistikken skal have høj kvalitet, men det er ikke nok. Hvis statistikken ikke bliver brugt, er anstrengelserne spildt.

Statistikken skal formidles til omverdenen på en sådan måde, at den når frem til brugerne og kan benyttes til formål, som brugerne ser som vigtige. Statistikken skal præsenteres på forskellige måder, der er tilpasset de mange forskellige brugeres behov. Formidlingen skal med andre ord være brugerorienteret.

Formidlingens grundprincipper Den brugerorienterede formidling bygger på følgende grundprincipper:

- Den elektroniske formidling er velegnet til store mængder af data og detaljeret statistik. Alle statistiske data skal foreligge elektronisk.
- Den skriftlige formidling, især publikationer på papir, skal være fokuseret på de vigtigste budskaber. Forståelsen for den komplekse samfundsudvikling øges ved brug af hovedtal, grafik og forklarende tekst.
- Der skal være en tæt sammenhæng mellem elektronisk publicering og papirpublicering. Når der på papir bringes oversigtstabeller eller forholdsvis enkle tabeller, skal de mere detaljerede tabeller være tilgængelige i *Danmarks Statistikbank* eller på andet elektronisk medie.
- Brugere skal kun have én indgang til Danmarks Statistik, når det drejer sig om elektronisk formidling af statistik og papirpublikationer. Den elektroniske indgang er hjemmesiden på Internettet, som fører videre til *Danmarks Statistikbank*, elektroniske publikationer og varedeklarerationer. På tilsvarende vis udgives alle papirpublikationer af Formidlingscenter.
- Danmarks Statistiks Bibliotek og Information er center for formidling af international statistik i Danmark, herunder statistik fra Eurostat, FN, OECD og andre landes statistikinstitutioner. Biblioteket er også hovedfagbibliotek i Danmark for beskrivende statistik og herved et led i forskningsbibliotekernes netværk.
- I formidlingen af statistikprodukter - ikke mindst *Nyt fra Danmarks Statistik* - side-stilles statistikfaglige og formidlingsfaglige hensyn.
- Danmarks Statistik anvender kun ét fremmedsprog i formidlingen, nemlig engelsk.
- Fejlagtig omtale og misbrug af Danmarks Statistiks resultater skal normalt hurtigst muligt kommenteres ved indlæg fra Danmarks Statistik.

Målsætninger Danmarks Statistik har fastsat følgende målsætninger for at udvikle og forbedre formidlingen:

40. Der formuleres og iværksættes en *kommunikationspolitik*, dvs. en sammenhængende politik for formidling og information. Kommunikationspolitikken skal bl.a. indeholde en ny *publiceringspolitik* samt retningslinjer for forbedring af den sproglige formidling.
41. Der formuleres og iværksættes en *ny pressepolitik*, hvis formål er at gøre Danmarks Statistik til en stadig mere attraktiv kilde for pressen. Der skal ydes en professionel service af høj kvalitet, individuelt afpasset, når pressen har brug for det. Der skal også etableres et målrettet samspil med pressen og journalisterne. Resultatet skal vise sig i øget presseomtale.
42. Indholdet i *Danmarks Statistikbank* skal udbygges, således at al officiel statistik er tilgængelig. Herudover skal funktionaliteten forbedres for både ekspertbrugere og andre brugere.
43. Hjemmesiden på Internettet www.dst.dk skal løbende udvikles med nyt indhold, gode søgemuligheder og links, som gør informationerne let tilgængelige.
44. *Befolkningens brug* af Statistikbanken og hjemmesiden skal øges væsentligt.
45. Der udvikles et *nyt tidsskrift*, som giver en bred omtale af Danmarks Statistiks aktiviteter, herunder fortrinsvis nyhederne.
46. Der udvikles og gennemføres en årlig *borgerundersøgelse*, som skal bidrage til at belyse befolkningens forståelse for Danmarks Statistiks mission og vores image i almindelighed.
47. Der gennemføres jævnligt undersøgelser af Danmarks Statistiks *telefonservice* med henblik på at sikre en god service.
48. Der gennemføres jævnligt undersøgelser af tilfredsheden hos *bibliotekets brugere*. Udviklingen i bibliotekets service dokumenteres herudover årligt.

